

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fil.
Fél évre	4 kor. — fil.
Negyed évre	2 kor. — fil.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ezen kívül minden hirdetésnél 60 fil. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

Reflexió

az „Elmefuttatások“ cikkre és még valami.

A mi késik, nem múlik; azt tartja a közmondás, azért tehát még én is időszerűnek és nem elkésettnek tartom az Erdészeti Ujság mostani évfolyamának 5-ik számában Sándor György tisztelt kartársunk tollából eredő cikkhez röviden hozzászólni.

Nagy igazsága van a tisztelt kartársunknak akkor, midőn azt mondja. hogy: a rabszolgaság közfalát immár nem lehet a föllebbvaló és altiszt közé állítani, mert nem kufároktól pénzen vásárolt rabszolgák vagyunk; teljesen osztom ezt a nézetét, mert korunkban már a föllebbvalók alattasaik irányában szinte kivétel nélkül humánusan igyekeznek viselkedni s velük emberségesen bánni s csak itt-ott elvétve — mint egy kivételképen — akadnak még olyanok, kik az önkényes basáskodást fölibe helyezik az emberséges bánásmódnak, ezeknek a száma azonban immár — Istennek hála — igen csekély s folyton apadóban van s úgy látszik, hogy végre ha nem is szívből, legalább szinből a többség nyomása alatt ezek is bele fognak törödni a szokatlanba s alárendeltjeiket az azokat megillető bánásmódban fogják részesíteni. Egyébként is a durvaság, gorombáskodás, szóval a basáskodási hajlam rendszerint csak a pályájuk első lépcsőfokán álló kezdőknek a tulajdonsága, kik tapasztalatlanok lévén az életben, azt hiszik, hogy tekintélyüket csak ez által tarthatják fenn. A tapasztalás azt bizo-

nyítja, hogy a föllebbvalók finomsága korukkal és rangban való előmenetelükkel egyenlő arányban halad, a mi bátran róható föl a szerzett élethölcésesség érdeméül. A magasabb ranguaknál manapság már szinte kivétel nélkül azt tapasztalhatjuk, hogy az alájuk rendeltékkel szemben szívélyesen, mondhatni atyai szeretettel viselsz az ellenkezőnél rendszerint maga az alantas a hibás, mert pirulva bár, de meg kell vallanunk, hogy testületünkben még mindig számos olyan található, kivel elüljárója a rideg szolgálati dolgokon kívül alig érintkezhetik, mert nem engedi meg azt neki azok műveltségének alacsony foka. Különböztetnem azt hiszem, hogy ezen a téren kinek-kinek érdeme szerint mérnek, miért is teljes elismeréssel adózom a cikkírónak, valamint „egy szakvizsgázott erdőőr“ urnak, hogy az október 10-iki cikket behatóan megbirálva, azt szívesek voltak hathatós függelékkel is megtoldani, mint a hogy azt az előbbi is mondja: „mert ha a szép szó nem birt ébredést kelteni a holtakban, talán most az önérzet mégis csak föl fog ébredni stb.“, mert jóleső érzés szállja meg lelkemet, látván azt, hogy mások is osztják szerény véleményemet. Egyébiránt ehez a tárgyhöz később még hozzá szólunk.

Sándor György tisztelt kartársunk az alakítandó országos nyugdíj és segély egyesületünk ügyét tárgyalva azt írja, hogy a kecskeméti szaktársak szép nyugdíjjal vannak biztosítva, miből kifolyólag a maguk részéről nem látják szükségesnek a kétfelé való költekezést s a nyugdíj alapot a segély alaptól elkülönítve

kivánnák kezelni. Ezt a nézetüket semmikép sem oszthatom, mert hiszen kevesen vagyunk és leszünk a jövőben is abban a szerencsés helyzetben, hogy a most biztosított nyugdíjunktól családjainkkal egyetemben nem hogy tisztességesen megélni és ruházkodni tudjunk, de sőt az rendszerint olyan csekély, hogy mellette az életet csak tengődésnek mondhatjuk, mert igen helyesen jegyezte azt meg lapunk szerkesztője, hogy: „a nyugdíj ugyanis a nyert fizetés és a szolgálati évek arányában növekszik”. Bizon kevesen érhetjük el a teljes 40 évi szolgálati időt s így azt, hogy a teljes nyugdíjat is élvezhessük, már pedig még ez sem valami mód fölött irigylendő, ezen kívül tudni való dolog, hogy az erdészeti altiszti karnak túlnyomóan nagy része 20—30 évi szolgálati idő után lép nyugdíjba, többnyire közepes rangfokozattal és fizetés mellett s a már ekkor is a terhes szolgálatban elcsigázott és megromcsolt test hány évig élvezheti a jól megérdemelt pihenést s mi lesz a családfő elhalálása után a hátramaradt családdal? Ezeken a bajokon leend hivatva segíteni a megalakítandó országos erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segély egyesület.

Különben is megjegyzem, hogy a nyugdíj és segély alapnak egymástól való elkülönítését már a kezdetnél igen korainak, időszerűtlennek

és elítélendőnek tartom, valamint az „Otthon” és szakkönyvtár létesítését is, mert saját egyéni nézetem szerint nekünk erős alapra és szilárd anyagból kell építenünk, hogy idővel egyesületünk üdvös föladatainak és a hozzá fűződő reményeknek megfelelőhessen s nem szabad az erőket már eleve szétforgácsolnunk, mert mielőtt az annyira óhajtott egyesület nem jön létre, addig minden egyéb tervezgetést mellőznünk nem csak tanácsos, de föltétlenül szükséges is mert a szétforgácsolt erőnek sem haszna, sem jövője nincs. Majd akkor, ha a jó Isten segédelmével és az ügyet szívéükön viselő s azért önzetlenül küzdő úttörők fáradozásával, kivált pedig a sorsunkat atyai kezükben tartó intéző körök támogatásával az egyesület megalakul s megizmosodik, lesz otthonunk, de csak olyan értelemben, mint azt ez idő szerinti tisztelt ideiglenes elnökünk már többször szóvá tette és javasolja.

A szakkönyvtárt is még jó ideig nélkülözhetjük, e helyett azonban czélszerűnek vélném egyedüli szaklapunk, az Erdészeti Ujság tartalmának kibővítését, nyitva abban teret különféle rovatoknak így például a szakközleményeken kívül egy mellékleten a szépirodalommal is lehetne foglalkozni, mi vágyainkat nagy mértékben kielégítené. Azt hiszem, hogy egyelőre ez volna a legcélszerűbb megoldása a szak-

TÁRCZA.

Észleletek

a ragadozók és kártékonyak mérgezése körül.

Közlő: Schneider Lajos.

Felbuzdulva kedves lapunk egyik minapi számában közzétett ama felhíváson, hogy a ragadozók és kártékonyak mérgezésénél tett tapasztalatainkat mások okulására és tapasztalataik bővítésére közöljük, ime dióhéjba szorítva közzéteszem sok évi észleléseimet, melyeket a strychninnel való mérgezésnél tettem.

Megvallom, hogy ebbeli ténykedésem kezdetén bizonyos lelkifurdalást éreztem annak tudatában hogy ime méregkeverővé lettem, a mit még a német szakirodalmi művek olvasása csak fokozott, a mennyiben ezek majdnem mindig megvetően nyilatkoznak a mérgezésről, nem tartván azt méltónak az igazi vadászhoz,

mert véleményük szerint a gyakorlott és buzgó vadász a ragadozó és kártékony vadat fegyverrel, vasakkal és más kevésbé veszélyes eszközökkel is tudja pusztítani.

Igaz, hogy az ilyen okoskodás megállja helyét olyan vidéken, a hol a szomszédos vadászterületek is szakszerű kezelés alatt állanak, de milyen eszközökhöz nem nyúl az olyan hivatásbeli vadász, ki hasznos vadja szaporodását szívéen viseli, vesződik, fáradozik és mindezt eredmény nélkül teszi, mert vadja a szomszéd területekről beözönlő rókák és más kártékony vadak áldozatául esik? Mert a jó szomszédok, bérlők nyáron egyáltalán nem lövik a rókát, lévén akkor annak bundája értéktelen s télen is csak adott alkalommal. Itt bizon a les, a hattyunyak, a tányérvas s más efféle eszköz nem vezet kielégítő eredményhez, hanem kénytelen-kelletlen hozzá kell fogni a mérgezéshez, mint az egyedüli módhoz, melylyel egy nagy vidék rókáit rövid idő alatt ki lehet pusztítani s így ennél az eljárásnál a cél szentesíti az eszközöket!

könyvtár kérdésének. Itt azonban be kell ismernünk, hogy kedvelt szaklapunk mostani alakjában és tartalmával is megfelelő pártolás hiányában elég gondot ád az érdekeinkben fáradozó szerkesztőnek és kiadónak s így a mostani szomorú viszonyok mellett annak kibővítésére nagyobb árak mellett sem gondolhatunk, mert néhány buzgó szaktárs kivételével, kik szellemi támogatásban részesítik, minden szellemi és anyagi gond a szerkesztő vállaira nehezedik s szinte embertelenség lenne kívánni, hogy a megélhetését biztosító hivataloskodása mellett még többet fáradozzék. Az alakítandó egyesület lesz hivatva ezen a bajon is segíteni oly módon, hogy — a mint anyagilag megizmósodik — a lapot saját tulajdonába veszi át s szerkesztőjének, ki egyuttal az egyesület elnöki tisztjét is viselné, biztos és tisztességes megélhetést biztosít, mely esetben a lapot nem csak terjedelmére nézve kibővíteni, de azt gyakrabban megjelentetni s ezen kívül nagyobb pártolás mellett — mert nyilván az egyesület összes tagjai jártnák — olcsóbb áron is kiadni lehetséges lenne.

(folytatása következik)

Csemetekerti dolgok.

Az „egy öreg jáger“ nem csak az eszmét pendítette meg, hogy fölötté szükséges dolog a saját tapasztalatoknak lapunkban való közlése, melyekből azután mások is okulhatnak, hanem példát adandó, nyomban

sietett a saját tapasztalatait leírni. Az, hogy derekas fölszólalása helyén való volt, legjobb megerősítését abban leli, hogy annak megtörténte óta többen is kiléptek a tétlenség nyugalmából s fölkeresték lapunkat cikkeikkel, melyeket a szükséghez képest fölőszítva közölni is fogunk. Most egyelőre álljon itt két közlemény, mely a csemetekertek munkálataival foglalkozik.

I.

Sok vidéken annak a gyakorlatnak elterjedését észleltem, hogy a nem kényes erdei magvak alá is a talajt ásóval ássak föl, illetve porhanyítják, a mi nem csak igen költséges dolog, hanem kivált a nagyobb kiterjedésű csemetekerteknél ez az eljárás még fölötté hosszadalmas is; ott, ahol a talaj nem tulságosan kemény agyag, sokkal egyszerűbb annak a mélyítő ekével való fölszántása. A szántást lehetőleg kétszer eszközöljük, és pedig először ősszel, midőn a fogasolás fölőszékes, mert a göröngyöket a téli fagyok különben is szétlazítják, a második szántást pedig közvetlen a vetés előtt 3—4 nappal eszközöljük, melynél azután nem csak a kétszeri fogasolás, hanem a tuskés boronával való megboronálás is múlhatlanul szükséges. Az ilyen módon előkészített talajba azután bátran bevethetjük még a legkényesebb magokat is. Az ilyen lazítási eljárás nem csak aránytalanul olcsóbb és gyorsabb, hanem még alaposabb is, mint az egyszeri fölszántás.

Föladatomban volt egy kat. holdnak ákác magvetés alá való előkészítése. A kiszemelt terület talaja silány homok, melyet a fent leírt módon készítettem elő s 50 cm. sorlásra beosztottam.

Az elmúlt év tavaszán, a vetést megelőző napon (május 2-án) délután a Zala-Egerszegről beszerzett ákác magot egy nyárfából kivájt gömbölyű teknőben leforráztam és serényen kavartam mindaddig, míg csak

Hasonló körülmények által indítva kezdtem mintegy 8 évvel ez előtt mint egy felsőmagyarországi erdőbirtok alkalmazottja strychuinnel operálni. Abban az időben még nem volt kézi könyv a mérgezés körül való eljárásról s így eleivel kísérleteznem kellett.

Nagy tél és hó lévén, a rókák által sűrűn járt váltókra kitettem egy méreggel preparált egész nyulat. Ott hevert a szegény nyúl napokon át, de bizony rókák nem ettek belőle, pedig éjjelről-éjjelre mellette váltottak el. Ennek magyarázatát abban véltem megtalálni, hogy a mérgezett nyúl kőkeményre fagyván, a rókák nem haraphattak belőle kedvükre valót és ha ezt meg is kísérelték, megérezvén a méreg keserű ízét — mert bizony volt abban vagy 2 korona ára — a komolyabb falatozástól tartózkodtak. A nyúl zsigereit felfalták apránként a szarkák, varjúk és szajkók, találtam is ezek közül több elhullottat, de a fő cél, a rókák pusztítása nem sikerült.

Most kísérletet tettem kisebb, egyszerre lenyelhető falatokban beadni a mérget, azt héring és szalonna

darabokba rakván. A mérgezett falatok elkallódtak ugyan, mi nekem elég gondot is okozott s mint az alább látható lesz, nem is ok nélkül, de siker most sem volt.

Egy szemlém alkalmával észrevettem, hogy egy hetekkel előbb agyonlőtt kóbor eb hullájából akmároznak a rókák; nem késlekedtem a jó alkalmat felhasználni s még aznap kitettem azon a helyen több lőtt, de nem mérgezett verebet olyan módon, hogy bokrokra aggattam őket, hogy így az útannézés könnyebb legyen. Következő éjjel a verebeket egytől egyig felfalták a rókák. Estére újból raktam ki verebeket, de már most mérgezeteket. A verebet mellén a mellcsonton át felhasítottam és a támadt hasadékot még kézzel is kitágítva, abba egy tollkés hegynyi strichnint tettem, jól ügyelve, hogy a méregből a veréb külső részeire semmi se tapadjon s ekkor a nyílást összeszorítottam, hogy a verébnek újból meg legyen a természetes formája. Az így előkészített három darab verebet a már említett helyen, a dőghöz egészen közel a hóba leszúrt

az első fölpattant burkolatot meg nem pillantottam s ekkor a kéznél levő hideg vízzel annyira lehűtöttem, hogy a kéz a hőséget kiállhatta s így kevertem lassan tovább mindaddig, míg teljesen ki nem hült. Este a vizet leszűrtem s az ekkorra már teljesen megduzzadt magot 4—5 cm. vastag rétegben a ponyvára kitergettem s egy másik ponyvával letakarva reggelig szikkadni hagytam, hogy azután a magvető szarun könnyebben peregjen ki, illetve hogy a vetés alkalomával ne tapadjon egymáshoz.

Az említett területnek 50 cm. sortávolság mellett való bevetéséhez szükséges volt 48 klgr. mag, vagyis 100□ ölenként 3 klgr. A vetést 8 cm. mély hornyokba eszközöltettem s a homok talaj könnyű volta mellett a kelést már a tizedik napon észlelhettem.

A munkálat költsége a következő volt:

- a) a talaj kétszeri fölszántása és fogasolása 15 k. — fi.
 - b) a vetésnél 4 horonyhuzó. 1 vető, 2 takaró s így összesen 7 napszám à 1 k. 7 k. — fi.
 - c) első kapálás 12 napszám à 1 k. . . . 12 k. — fi.
 - d) első gyomlálás 18 napszám à k.—60 fi. . 10 k. 40 fi.
 - e) második kapálás 10 napszám à 1 k. 20. fi. 12 k. — fi.
 - f) második gyomlálás 14 napszám à 60 fi. . 8 k. 40 fi.
- Összesen tehát 61 napszám . 65 k. 20 fi.

A mag árát biztosan nem tudván azt métermázsánként 80 koronára teszem szállítási költségekkel együtt s is 48 klgr à 80 fi. 38 k. 40 fi.

Az összes költség tehát . 103 k. 60 fi.

Oktober közepére esett a határnapja annak, hogy az egy katasztrális holdon termelt egy éves ákác csemetéim mennyiségét két osztályba sorozva bejelentsem, megolvastam tehát, illetve a próba sorok átlagából megállapítottam a következő mennyiséget:

1. erősebb kiültetésre alkalmas 127,000

2. gyöngébb, átiskolázásra való 66,000

összesen tehát 193,000

Ezek szerint tehát 1000 darab egy éves ákác csemete (105'60:193)-54 fillérbe került.

Lapunkban többször volt alkalmam egyes tisztelt kartársak közleményeiben olvashatni, hogy az általuk beszerzett ákác mag csíráképesége 80—90% volt s méltán elcsudálkoztam az ilyen hallatlan eredmény fölött, mert magam is tettem ugyan csíráztatási próbát, de bizon sajnos, ismét csak a régi tapasztalatom nyert beigazolást, hogy t. i. az ákác mag már akkor is elég jó, ha 40—50% csíráképeséggel bír, mint azt a fent jelzett szép mennyiségű csemeték is igazolják, mert ha az itt nagy mennyiségben előforduló áska és az ezután folyton vadászó vakond részint a gyöngyökerek elragása, részint pedig azok kitúrása és a csemeték eltakarásával annyi károsodás nem történik, hiszem, hogy az eredmény az elértnél sokkal szebb lett volna.

Egy öreg jáger.

II.

Bácsfalu (Brassó m.) 1900 január 5,

Papp János és az öreg jáger kartársak buzditó sorait méltányolva, magam is sietek mult év tavaszán eszközölt erdősítéseimről számot adni a következőkben:

1. Vetés.

Csemete kertünkbe a következő magvakat vetettem el:

- a) 33'1 m. széles 9 m. h. ágyásba 12 klgr. lúczyfenyőt;
- b) 10'1 m. széles 8 m. h. ágyásba 10 klgr. vörösfenyőt;
- c) 15'1 m. széles 8 m. h. ágyásba 4 klgr. erdei fenyőt;

2. Iskolázás.

Ugyanabban a csemetekertben 53,700, egy másikban pedig 30,900 s így összesen 84,600 darab lúczy-

ágacsákba becsipve s a rókák által könnyen elérhető magasságban tettem ki,

Másnap már a kora hajnali órák késztettek a szemle megtartására s mindenki könnyen elképzelheti milyen nagy volt örömöm, midőn a kitett mérgefalatoktól vagy 20 lépésnyire az első, 300 lépésnyire pedig a második kinyújtózkodott és megdermedt rókát megtaláltam! A kitett mérgezett verebek mind eltűntek.

Ettől az időtől kezdve más falatot, mint apró madarat nem használtam a mérgezéshez, kivéve az olyan eseteket a melyekről értekezésem során majd alább teendek említést.

Okulva a tapasztaltakon, hogy a rókák messze távolból is éjjelenként felkeresik a dögök hulláit, vadászterületem más helyein is kitettem döglött juhót, erdei tisztásokra s egyáltalában olyan helyekre, a hol a rókák átváltani szeretnek. Hogy pedig könnyebben rá akadjanak a kitett dögre, távolabb eső helyekről, határszélekről nyúlzigert vonszoltam, vagy pedig pörkölt házi macskát felhasított bélel. Mikor már a rókák

jól lakmároztak a kitett dögből, ismétlődött a már elmondott manőver a verebekkel. Daczára annak, hogy csak későn, már januárius vége felé kezdtem a mérgezést, az elért eredmény mégis bámulatos volt, a mennyiben 12 darab mérgezett róka bőrével számoltam be uraságomnak s ezen kívül még tavasszal, a hó olvadása után 3 darab feloszlásnak indult róka lett feltalálva a határon. Fáradozásom eredménye csakhamar tapasztalható is volt a hasznos vad: őz, nyúl, fogoly szaporodásánál.

Azóta más szolgálati helyeimen is, a hol ezt a viszonyok megkívánták, folytattam a mérgezést a már ismertetett módon, mindenkor jó sikerrel és soha kellemetlenségem nem volt, kivéve az első évi kísérletezésemet, a mikor is a kitett mérgezett szalonna és hering falatok eltűntek. Hó olvadás után ugyanis egy kirándulásom alkalmával tacskóim megtalálták a mérgezett falatokat s felfalták. Noha a falatok már három hónapon át künn feküdtek s a hó és eső lé már kilugoztá, a bennük rejlő méreg még sem vesz-

fenyő, 6000 drb. közönséges köris, 11,000 drb. vörösfenyő, 400 drb. juhar és előkertnek 2000 drb. luczfenyő lett iskolázva.

3. Ültetések, a) pótlás.

A bácsfalusi erdőben pótlásra 31,000 darab fekete-fenyő, 105,000 drb. erdei fenyő 15,000 drb. luczfenyő, 5,000 drb. vörösfenyő és 2,000 darab akác, összesen 158,000 csemete.

b) új ültetés.

Bácsfalu község területén luczfenyő 57,000, erdei fenyő 90,000, vörösfenyő 8000, köris 2,000, juhar 2,000, összesen 159,000 drb.

A tuskósiben luczfenyő 34,000, erdei fenyő 105,000 vörös fenyő 4,000, köris 2,000, összesen 143,000 drb.

A elősorolt összes munkákhoz felhasználva lett 2,118 napszám 1824 korona összértékben. Az ültetésnél az átlagos eredmény a múlt és szeptember havában megejtett próbaolvasás szerint 65 százalékra volt tehető.

Szőcs Illés
hatósági erdőőr.

Az ungvári erdészeti altisztek táncmulatsága.

Az ungvári m. kir. főerdőhivatali erdészeti altisztek által saját segély egyesületük alapja javára a perecsényi „gyári vendéglő” helyiségeiben rendezett táncmulatság folyó hó 6-án folyt le. A mulatság hasonlóan az eddigiekhez, pompásan sikerült úgy erkölcsileg, mint anyagilag. A bevétel: belépő jegyek után 199 korona, felülfizetésekből 35 korona, belépő jegymegváltás után 155 korona 10 fillér. A kiadás 119 korona 42 fillér, marad tehát tisztán 269 korona 68 fillér, mely összeg a már meglévő alaptőkéhez csatoltatott. Felülfizettek: Ajtay János m. kir. erdész 2 kor. Ballay N. 1 kor. Denk Ö. 2 kor., Elvert Pál 1 kor.,

Elvert M. 1 kor. id. Gajdos I. 1 kor., Hochstätter H. lovag 11 kor., Kotzmann G. 2 kor., Cornidesz Györgyné 1 kor., Ladányi F. m. kir. erdész 4 kor., Láhner Lajos 2 kor., Néhelyi G. 1 kor., Molnár M. 1 kor., Nyiredi J. 1 kor., Sneider G. 1 kor., Széplaki J. 1 kor., Tomesányi Miklósné 1 kor., Tóth Károlyné 1 kor., Összesen 35 kor. Belépő jegyeit megváltották: Aszalai Gyula 1 kor., Bantlin vegyi-gyár 50 kor., Burdás J. m. kir. erdész 2 kor., Döry J. m. kir. szám-tanácsos 2 kor., Engel S. 10 kor., Hecceg Á. 2 kor., Jákim I. 2 kor., Jackovits M. 2 kor. 10 fill., Jeszenszki S. 2 kor., Dr. Kerekes I. 2 kor., Kelen G. 3 kor., Langer B. 4 kor., Matyackó E. 5 kor., Medvecki I. gymnáziumi tanár 2 kor., Polanyi L. 2 kor., Pogány J. 2 kor., Rónay A. m. kir. főerdőtanácsos 10 kor., Reizman H. 10 kor., Rózsay R. m. kir. főerdész 2 kor., Rohlitz N. m. kir. főerdész 2 kor., Rezy V. számellenőr 2 kor., Dr. Spitzer S. 4 kor., Svenda L. 5 kor., Sztrilecki J. 2 kor., Szikláy L. m. kir. főerdész 2 kor., Tichy B. 2 kor., Wittich L. m. kir. erdész 2 kor., gróf Török J. főispán 10 kor., Laukó S. erdőfelügyelő 6 kor., Ptacek J. 3 kor. Összesen 155 kor. 10 fill. — Fogadják a rendezőség hálás köszönetét mindannyian és különösen a vegyi-gyár igazgatósága a helyiség és villamos világítás díjtalan átengedéseért.

LEVELEZÉS.

Sopron-Iván 1900 január 6.

Tekintetes szerkesztő úr!

Hosszu hallgatásunk után legyen szabad egy hosszabb levéllel fordulni a szerkesztő úrhoz és lapunk olvasó közönségéhez, melynek megírására leginkább a 7-ik és 13-ik számban foglalt „Kik legyenek erdőőrök” című cikk s illetve az erre megjelent és Kiss János esztergomi káptalani erdőőr szaktárs tollából eredő czáfolat készlet.

Az első cikk írója nagyon elítéli az olyan erdészeti altiszteket, kik képesítésüket magán tanulás útján szerezték s most a magas kincstárnál vagy kisebb-nagyobb magán uradalmaknál állásokat töltenek be s itt olyan hangon ír, mintha ezek a nekik jutott s magán szorgalom útján szerzett állomásokat meg sem érdemelnék, főleglve még azt is, hogy az ilyenek közt különféle, így cipész, szabó, juhász stb. emberek találhatók, kiket nyilván az urhánomság vitt erre a pályára. Az ilyen kifakadásoknak egyes esetekben lehet ugyan alapja, de még is kár velük előhőszakodni, mert míg egyrészt alkalmat nyújthatnak az egymás közt való torzalkodásra, addig másrészt nagyon alkalmasak arra, hogy testületünket a nagy közönség szemében kompromittálják. Különben a mi szerény véleményünk szerint a felfogás nem egészen helyes, mert hiszen az elméleti tudást magán úton szerzőnél is meg kell lenni a törvényszabta három évi gyakorlatnak

tette el ölü hatását, de romboló munkáját csak órák mulva végezte. Tacskóim ugyanis legnagyobb bámulatomra mintegy három óra mulva az erdőből történt visszatérésem után, hol egy észlelt vadmacskát véltem segítségükkel feltalálhatni, egyszerre elkezdtek görcsösen vonaglani s fájdalomunkban keservesen vonítottak. Mindjárt a méregre gondoltam s egyéb ellenszer hiányában tejet öntöttem beléjük, de bizon sajnós, az egyik még pedig a jobbik életével lakolt torkosságáért.

Ez a szomorú eset megtanított arra, hogy milyen rendkívül óvatosan kell bánni a mérgezett falatokat nyilván kell tartani s azokat csak az emberek lakásaitól és a járt utaktól távol eső helyekre szabad lerakni, nap-nap után megnézni s ha valamilyik eltűnik, annak okát behatóan kifürkészni, mert másképp könnyen kár eshetik embertásainkban s az ő vagy saját háziállatainkban.

(folytatása következik).

s ezek után ha a vizsgát sikerrel megállotta, bátran rábízhatók az olyan teendők, a minők az erdészeti segéd szolgálati pályán előfordulnak.

Azt, hogy az ilyenek közt gyöngébbek éppen úgy akadnak, mint tehetségesebbek, mi sem akarjuk elvitatni, de hát ez előfordul a szakiskolásoknál is, mert hiszen a természet nem egyformán osztja adományait az emberek közt. A törvény egyszer kimondta, hogy azok, kik akár szakiskola végzése, akár magán szorgalom útján megszerezték maguknak a szakvizsgai bizonyítványt, egyenlő minősítéssel bírnak s így kár e fölött olyan éles vitába bocsátkozni, kivált a mostani nehéz időkben, midőn legnagyobb szükségünk van a tömörülésre és szoros összetartásra.

Kiss János szaktárs úr kritikájában szintén el hagyta magát kissé hevé által ragadtatni s olyan hangot használt válaszában, mely nagyon alkalmas a köztünk annyira szükséges szoros köteléket meglazítani, miért is kerjük összes tisztelt kartársainkat, hogy az ilyen meddő vitatkozást ne csak mellőzzék, hanem annak nagyobb súlyt ne is tulajdonítsanak, ellenben minden erejükkel azon igyekezzenek, hogy a minket most összetartó kapocs a jó egyetértés által még szorosabbá váljék.

Most pedig áttérünk a nekünk ez idő szerint legfontosabb dologra, az egyesületünk megalakításának kérdésére.

Mi alólirottak, valamint azok a kartársaink, kiket az országos gyűlésen megbízásukból képviselni szerencsénk volt, az egyesület ügyének továbbra is kitartó és tántoríthatlan hivei vagyunk és jövőben is azok maradunk s értjük és teljesen méltányoljuk lapunk szerkesztője mint elnöknek ama panaszát, hogy az előleges költségekre befolyt adományok a fölmerült költségekre nem elegendők. Ebből kifolyólag s tekintettel arra, hogy az ügy szerencsés kimenetele reánk és utódainkra üdvös, tisztelettel felhívjuk az összes kartársakat, hogy tehetségükhöz képest támogassák ideiglenes elnökünket nehéz föladatának megoldásában s kivált az olyanok, kik mint előjárók is szerepelnek, buzdítsák erre alattvalóikat is. Mi a magunk részéről szívesen hozzá járulunk egy-egy koronával a költségek fedezéséhez. Támogassák továbbá ideiglenes elnökünket az által is, hogy az általa megírt s a mi ügyeinkkel foglalkozó röpiratot ne csak magunk megrendeljük, hanem azt többi kartársaink közt is terjesszük.

Végül még egy nagy tűzvészről is adunk hírt. Folyó hó 4-én ugyanis d. u. 1 órakor egy a kandallóból kipattant szikrától kigyulladt Szécheny Kálmán gróf úr ő nagyméltósága itteni nagy kastélya, melyben Rába Pál dúsgazdag francia vadász bérlő lakott s mivel a veszedelmet csak későn vették észre s az oltáshoz annál kevésbé lehetett hozzá fogni, mert a szobákban fölhalmozott nagy mennyiségű töltények robbanásai a közlekedést lehetetlenné tették, hét szobának összes butorzata s a bennök levő tömérdek műkincsek, a melyek Rába úr állítása szerint közel két millió korona értéket kép-

viseltek, mind a tűz mazzalékává lettek. Az összes kár különben a biztosítás révén meg fog térülni.

Most pedig sorainkat zárva kérjük a jó Istent, hogy tartson meg mindnyájunkat ebben az új évben jó erőben és egészségben s távolítson el körünkől minden torzalkodást, mert az csak ártalmára lehet érdekeinknek.

Az összes szaktársaknak és a szerkesztő urnak
maradunk
őszinte hivei

Horváth János és Ziegelhoffer Kálmán
uradalmi fővadászok.

Különfelek.

Az egylet ügye. Lapunk szerkesztője az elmúlt héten Budapesten járt utánna nézni, hogy az országos erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segély egyesület alapszabályai jóváhagyásának ügye miként áll s most megnyugtató közölheti, hogy a jóváhagyás a folyó év tavaszán biztosra vehető. Ez az utazás volt oka különben lapunk mult és mostani száma késedelmes szétküldésének is.

A szerkesztő ur. A világnak kétségkívül egyik legerdekesebb szerkesztője Moller ur. Lapjának címe Kalorikmik s Grönlandban, Godthaabban jelenik meg havonként. Előfizetési ára negyedévre: két kacska, egy évre egy foka; egyes szám ára egy csirke. Egyébként pirosra pingált kis házában maga írja és nyomtatja lapját, sőt az előfizetőknek is maga hordja szét.

Mesterséges testbőr. Nagy sebes felületeknek a gyógyítása meglehetősen gondot okoz az orvosoknak. Eddig úgy segítettek magukon, hogy a testnek valamelyik másik részéről, különösen a karról, vagy a lábról lehetőleg borotvával leválasztottak megfelelő bőrdarabot és aztán ráborították a sebes részre, ahol azután rendszerint gyorsan elősegítette a seb beforradását és pótolta a hiányzó bőrrészletet. Egy Schüller nevű berlini orvos professzor most rendkívül eredeti módot talált föl a hiányzó bőrrészeknek az emberi testen való pótlására. Az ő eljárása megmenti az embert attól, hogy eleven bőrt messenek róla. Ő a tyuktojás héját belül beborító fehér hárttyát használja erre a célra. Friss tyuktojásból eltávolítja a fejrnyét és a sárgáját és nagyobb darabokban lefejtja a meszes héjhoz tapadó hárttyát, amivel aztán beborítja a test sebes részét, amelyről a bőr hiányzik. Három-négy nap múlva már a kötés eltávolítása és a hárttya leszedése után, ami semmi nehézséget nem okoz, a seb fölött egy fehér, vagy kékes-fehér bőrcsöke észlelhető, amely aztán mind jobban erősödik.

A föltámadt tengerész. Podocica községből 1864-ben, tehát harminczhat év előtt Glavan Péter tengerész kivándorolt Amerikába, hogy ott meggazdagodjék. Azóta semmi hír sem érkezett tőle. Otthon éveken keresztül várta a felesége s a végén azt hitte, hogy az ura már nincsen életben. Kérésére a hatóságok csakugyan halottnak nyilvánították az évtizedekig távol levő tengerészt. Az asszony újra megházasodott, gyermekei is vannak már s egészen megfeledkezett az első uráról. Most aztán levelet kap San-Franciscoból. A levélben a harminczhat év előtt kivándorolt Glavan Péter értesíti a feleségét, hogy erőben

és egészségben van. Addig nem akart magáról életjelt adni, a míg vagyont nem szerez. Most már van pénze s előre is küld belőle a feleségének. Nehány nap múlva hazajön s reméli, hogy egészségben találja élete párját. A szegény asszon persze nem örült a levélnek, mert így egyszerre két hites ura van.

Agyonlőtte a fiát. Tompa küzségben, mint „Arad és Vidéke” írja, a Mihájlovits családot szomorú eszt érte. A huszonháromeves Mihálovits Gyula, a ki nem lakik a szüleinél, az ünnepre haza jött és alig lépett a házba, pénzt kért az apjától. A fiatal ember az utóbbi időben sok bajt szerzett családjának, az apja el akarta kerülni a pörpatvart s ezért most is adott neki pénzt. A fiu azonban többet kért, czivakodni kezdett a testvéreivel s a mikor dühös lett, kirántotta a kését. Öccsét, Mihájlovits Emilt a késsel össz-vissza szurta s öt helyen megsebesítette. Az apa éppen vadásatra indult, a töltött vadászfegyver a vállán volt s figyelmeztette is a késével hadonázó fiút:

— Vigyázz magadra. Nem látod, hogy puska van a kezemben?

A késelő fiu erre mellen ragadta az apját. Dulakodás közben elsült a vadászfegyver, Mihájlovits Gyulát szíven találta s a szerencsétlen fiatal ember azonnal meghalt. Az apa maga jelentkezett a csendőrségnél s most a battyonai járásbírság folytatja a vizsgálatot. Mihájlovits Emil, a kit szerencsétlenül járt bátyja össze-szurkált, most nagy beteg, mert sérülései súlyosak.

Szétmarczangolt asszony. Borzalmas módon pusztítottak el a farkasok Vaskoh közelében egy asszonyt. A bihari havasok szakadécai között vadászokra lestek a minap a püspökségi uradalom erdőőrei. Hárman haladtak egymás mögött, két erdőőr, meg az uradalmi csász, mindnyájan fegyverrel. A mint egy keskeny kanyarulóhoz értek, a közeli sűrűségből farkasok vad üvöltése hallatszott feléjük, mire sietve megtöltötték fegyverüket és a hang irányába siettek. A sűrűségből erre három hatalmas ordas menekült el. Először szembenéztek üldözőikkel aztán ijedt futással törtettek odább a fagyos havon. Az erdőőrök kétszer lőttek a fenevadak után, de nem találtak. A farkaskaland után keresztül gázolva a térdig érő havon, elnéztek a helyre, a honnan a vadak eliramodtak. Rettenetes volt, amit itt megláttak. Valóságos vérpatakban feküdt egy női holttest alsó része. A törzs, a kéz, a fej hiányzott a tetemről, amely körül szétmarczangolt véres testrészek hevertek a véres hóban. Az áldozat oláh asszonynak látszott, Az erdőőrök galyakból ágyat tákoltak össze s bevitték a halottat Vaskóhira.

Szerkesztői üzenetek.

Boldog Ujévet! Az elmúlt évfordulónál lapunk tisztelt barátai közül annyian kerestek föl szerenese kívánataikkal, hogy azokra egyenkint és külön válaszolnunk lehetetlenség: fogadják tehát ez uton a szerkesztő jó kívánatait mindnyájan! **Rati-monszky Gábor** urnak, Nográd-Kálló. Az illető kartársak óhaja nagyobb megfontolást igényel, így most arra nézve nem nyilatkozhatunk, alkalom adtán azonban foglalkozni fogunk a dolognak jogi és pénzügyi oldalával. **Naszladý Sándor** urnak, Pilis-Maróth. A dolognak rendkívüli elfoglaltságunk miatt csak később nézhetünk utána, akkor majd értesítjük. **Nagy György** urnak, Bezdan. Röpirat január 12-én postára lett adva. **Dragulesku Mihály** urnak, Sándoregyháza. A rendszeresen kinevezett erdőőrök a kereseti adók IV. osztályába tartoznak; az adó a fizetésnek egy százalékát teszi, ezután azonban — a betegalap adót kivéve — semminemű más pótdadó ki nem róható. Ezek adója a fizetést kiadó pénztár által lesz havonként levonásba hozva. A segéd erdőőrök semmi esetre sem tartoznak IV. oszt., kereseti adót fizetni, de még csak fejadót sem, mert ezek egy-

szerű napszámásoknak tekintetvén, semmiféle adót sem tartoznak fizetni, az egy útdadót kivéve, mely őket is terheli. **Somorjai József** urnak, Csibrák. A lap talán csak későn érkezett, a mennyiben a postán az ünnepek alkalmából igen sok zavar volt, ha azonban meg eddig sem kapta volna meg, kérjük közölni, hogy e hiányt pótolhassuk. **Horváth János** urnak, Iván. Z. K. úr röpiratát f. hó 4-én tettük postára, az öné pedig ma. Megérkezéséről levelező lapon, vagy alkalmiag értesítést kérünk. **Géczy Kálmán** urnak, N. Zsám, Röpiratát még m. hó 18-án tettük postára; ha eltévedt volna, szíveskedjék megírni, hogy azonnal mást küldjünk helyébe. **Sznoha Vilmos** urnak, Ungvár. K. J. gerényi kartárs előfizetése március végeig van rendezve. **Papp Sándor** urnak, Privigye. A múlt évben beküldött egy korona ez előleges költségek fedezésére volt ugyan felhasználva, de azért kívánságához képest beszámítottuk előfizetésébe. **Zsebő Pál** urnak, Keselyös. Előfizetése június végeig van rendezve. **Maár Gyula** urnak, Sályi. Előfizetését vettük. **Alakszai János** urnak, Fel-Debrő. Erdészeti zsebnaptárt az országos erdészeti egyesületnél (Budapest V. Alkotmány utca 10 sz.) rendelhet. 3 korona 30 fillér beküldése után ajánlva küldik.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

PALYÁZAT ERDŐŐRI ALLÁSOKRA.

Zemplén megyében a szerencsi járási II-od osztályú erdőőri állás megüresedvén, ezen 360 frt javadalmazással járó állásra pályázat hirdettetik. Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy 50 kros bélyeggel ellátott, szabályszerűen felszerelt és szakvizsgávali képesítésüket igazoló kérvényüket, a közigazgatási erdészeti bizottsághoz bezárólag 1900 év január 30-ig adják be.

S. A. Ujhely 1900 évi január 1-én.

Zemplén vármegye erdészeti bizottságától.

Az erd. biz. elnöke.

!! MEGJELENT !!

és 2 korona beküldése után azonnal bérmentve lesz megküldve a

mely kizárólag az erdészeti altishti személyzet helyzetével foglalkozik. Az érdekes műnek egy erdészeti altiszt asztalán sem szabadna hiányozni.

Előzetések az „Erdészeti Ujság” kiadóhivatalának Szászsebes (Erdély) küldendők.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegedent.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbízott
a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállító.
Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállítói

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.